

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Περιβάλλον και Πολιτισμός 2016
«Παντέχνου πυρός σέλας – Λαμπερές ιστορίες φωτιάς»

Εορταστικές εκδηλώσεις
Πέμπτη 20, Παρασκευή 21, Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών

Στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο της Αρχαίας Αγοράς διοργανώνονται την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** θεματικές περιηγήσεις για ομάδες μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο τίτλος της δράσης είναι “Το άνθος των θεών στα χέρια των ανθρώπων: σφυρηλατώντας και χυτεύοντας στη γειτονιά του Ηφαίστου». Τα παιδιά μέσα από την περιήγηση στα μνημεία του χώρου που σχετίζονται με τη φωτιά, όπως ο Ναός του Ηφαίστου και ο βωμός του Διός Αγοραίου θα γνωρίσουν το ρόλο της φωτιάς στο μύθο, τη λατρεία, την τεχνολογία και την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων. Στη συνέχεια θα αναζητήσουν στην έκθεση του Μουσείου τέχνηρα που απηχούν τη δύναμη της φωτιάς να δίνει μορφή στην ανθρώπινη φαντασία και δημιουργικότητα. Τέλος, θα δημιουργήσουν τις δικές τους εικόνες, αντλώντας έμπνευση από την περιήγηση στο χώρο και στο Μουσείο.

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3214825, 210 3210196 (Μ. Λιάσκα)

Στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο της Αρχαίας Αγοράς διοργανώνεται την **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** θεματική περιήγηση με τίτλο: “Το άνθος των θεών στα χέρια των ανθρώπων: σφυρηλατώντας και χυτεύοντας στη γειτονιά του Ηφαίστου». Οι συμμετέχοντες θα περιηγηθούν σε μνημεία του χώρου που σχετίζονται με τη φωτιά, όπως ο Ναός του Ηφαίστου και ο βωμός του Αγοραίου Διός, θα γνωρίσουν το ρόλο της φωτιάς στο μύθο, τη λατρεία, την τεχνολογία και την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων.

Ώρες διεξαγωγής: 10:30-12:00, (απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής).

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3214825, 210 3210196 (Μ. Λιάσκα)

Την Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, στο Εργαστήριο Συντήρησης Κεραμικών, Γυάλινων και Οργανικών Υλικών θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο: "Χρήση της φωτιάς στην τέχνη της κεραμικής. Γνωριμία με το εργαστήριο συντήρησης". Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού.

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συνοδοί τους θα έρθουν σε επαφή με αυθεντικά αντικείμενα, για τα οποία θα αναλυθεί η διαδικασία και οι τεχνικές ψησίματος τους. Θα γνωρίσουν το εργαστήριο συντήρησης, θα ανακαλύψουν τη σπουδαιότητα της χρήσης του μικροσκοπίου και θα παρακολουθήσουν τη διαδικασία αναζήτησης συνανηκόντων τμημάτων/οστράκων κεραμικής, μια από τις πρώτες σημαντικές εργασίες για τη συντήρηση των αντικειμένων. Σκοπός του προγράμματος είναι η συναισθηματική ενεργοποίηση των μαθητών, καθώς η επαφή με τα αρχαία αντικείμενα αποτελεί αφορμή για μοναδικές εμπειρίες.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3219288 (Χ. Βομβογιάννη, Γ. Πέρρου, Μ. Φλουσκάκου)

Στον αρχαιολογικό χώρο και στο μουσείο του Κεραμεικού την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** θα ξεναγηθούν σχολικές ομάδες, ενώ το **Σάββατο 22 και την Κυριακή 23 Οκτωβρίου** το πρωί, το ευρύ κοινό. Το θέμα των ξεναγήσεων θα είναι η χρήση της φωτιάς στην κεραμική τέχνη και στα ταφικά έθιμα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3463552 (Λ. Μπουρνιάς)

Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει κατά τη διάρκεια του τετραήμερου μια σειρά εκδηλώσεων στον Μαραθώνα, με τίτλο «Οι λύχνοι της Ίσιδας», που περιλαμβάνουν δράσεις εκπαιδευτικού περιεχομένου και θεματική ξενάγηση για ενήλικες και οικογένειες. Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

- **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου:** Πρόγραμμα για μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα. Τα παιδιά θα γνωρίσουν τους Αιγύπτιους θεούς που λατρεύονταν στο ιερό του Μαραθώνα και θα μάθουν για την «λυχνοκαΐα» και το «νυκτέλιον», νυκτερινές εορτές της Ίσιδας που τελούνταν με αναμμένους λύχνους. Στη συνέχεια θα συμμετέχουν σε εργαστήριο παραγωγής πήλινων λύχνων σε μήτρες και θα κατασκευάσουν τα δικά τους αντίγραφα. Ώρες λειτουργίας: 09:00-14:00.

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου:** Πρόγραμμα για μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στον αρχαιολογικό χώρο των Αιγυπτίων θεών Μαραθώνος (έλος «Μπρεξίζας»). Τα παιδιά θα γνωρίσουν

τους Αιγύπτιους θεούς που λατρεύονταν στο ιερό, το μνημείο και τα αρχαιολογικά ευρήματα, μέσα από παιχνίδι για τον μύθο του ταξιδιού της Ίσιδας και την αναζήτηση του Όσιρι. Ώρες λειτουργίας: 10:00-14:00.

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου:** Θεματική ξενάγηση για ενήλικες και οικογένειες. Θα πραγματοποιηθεί παρουσίαση των μοναδικών τελετουργικών λύχνων μεγάλου μεγέθους αλλά και των κοινότερων αναθηματικών λύχνων από το ιερό των Αιγυπτίων θεών του Μαραθώνα. Θα ακολουθήσει αφήγηση μύθων σχετικών με τη φωτιά. Ώρες λειτουργίας: **12:00-14:00.**

Για τις συμμετοχές σχολείων θα τηρηθεί αυστηρά σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 697 1994920 (Κ. Φωτιάδη)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει την **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** περιήγηση στον ανοιχτό αρχαιολογικό χώρο αρχαίων μεταλλουργικών εργαστηρίων στην περιοχή Αρύ ΔΕ Κερατέα του Δήμου Λαυρεωτικής.

Η κοιλάδα και οι κλιτύες των γύρω υψωμάτων στο Αρύ Κερατέας είναι γεμάτες από ορατά κατάλοιπα των αρχαίων μεταλλουργικών εργαστηρίων και μεταλλευτικών έργων. Οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν στον ερειπιώνα που αποτελεί μικρό μέρος του αρχαίου μεταλλευτικού Λαυρίου. Η αρχαία τεχνολογία έχει αφήσει αναγνώσιμα σημάδια στις μεταλλευτικές στοές και φρέατα, τα εργαστήρια καθαρισμού του μεταλλεύματος και εκκαμίνευσης του πολύτιμου αργύρου. Τα ίχνη αυτά θα ακολουθήσουμε, περπατώντας στο τοπίο, αποκαλύπτοντας μια διαδρομή από το χθόνιο πυρ της τεκτονικής στη δαμασμένη φωτιά της καμίνου. Απαραίτητα παπούτσια και ρούχα κατάλληλα για περπάτημα σε μικρά μονοπάτια.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3216700, εσωτ. 148 (Γραφείο ΕΦΑ Αν. Αττικής), 22920 22817 (Α. Καπετάνιος, Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου).

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνος με τίτλο «Άρτεμις και φωτιά» την **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 22 Οκτωβρίου**, 9:00.-12:00. Το πρόγραμμα είναι προσαρμοσμένο για παιδιά της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και περιλαμβάνει τρεις εκπαιδευτικές ενότητες, βασισμένες στη λιγότερο γνωστή ιδιότητα της «Αρτέμιδος Φωσφόρου». Συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- Αφήγηση παραμυθιού βασισμένου στο μύθο της Περσεφόνης.
- Ξενάγηση στο μουσείο με θέμα τη σχέση της Αρτέμιδος με τη φωτιά, καθώς και τη χρήση της φωτιάς σε τελετουργικά δρώμενα (φωτιά στο βωμό), στην καθημερινότητα (φωτισμός, κεραμική και μεταλλουργία) και στα ταφικά έθιμα (καύση νεκρών).
- Παιχνίδι με ζωγραφική και φωτογραφίες εκθεμάτων με θέμα «Άρτεμις και φωτιά».

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22990 27020, 22990 27340 (κα Κ. Πέτρου, Κ. Νικολάκη)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής διοργανώνει την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** στην Αρχαιολογική Συλλογή Αχαρνών τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Αφήγηση παραμυθιού με τη συνοδεία μουσικών οργάνων:

“Κόκκινη κλωστή δεμένη,

στη φωτιά παραδομένη,

φύσηξέ τη για να σβήσει,

παραμύθι ν’ αρχινήσει.....: ο μύθος της φωτιάς”

- Παιχνίδι: “Στέλνοντας μηνύματα με....φρυκτωρίες”

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό:210 2466122 (Στ. Κατσανδρή)

Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων διοργανώνει και πραγματοποιεί τις εξής εκδηλώσεις:

- «Με πηλό και με φωτιά». Οι αρχαίοι αγγειοπλάστες συναντούν τους σύγχρονους ομότεχνούς τους σε μια εκδήλωση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων. Την Κυριακή 16 Οκτωβρίου το κοινό, ξεκινώντας από το Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων, θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει την τέχνη του πηλού στα προϊστορικά χρόνια και στη συνέχεια να επισκεφθεί ένα σύγχρονο εργαστήριο κεραμικής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 4590707 (Ε. Πίνη), 210 4590723 (Κ. Ψαράκη), 2736039012 (Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων)

- Ο Απόλλων, η Αθηνά και η Μικρή Άρτεμη αφηγούνται «Ιστορίες του Χαλκού και της Φωτιάς». Πρόκειται για μια περιήγηση στον κόσμο των χάλκινων αγαλμάτων στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Πειραιά, στις 20, 21 και 23 Οκτωβρίου. Η εκδήλωση απευθύνεται σε μαθητές (20, 21 Οκτωβρίου) και στο ευρύ κοινό (23 Οκτωβρίου).

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 4590707 (Ε. Πίνη), 210 4590731 (Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά)

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Στις **20, 21, 22 και 23 Οκτωβρίου** οι συμμετέχοντες στη δράση καλούνται να αναζητήσουν μέσα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο επιλεγμένα εκθέματα που σχετίζονται με

τη φωτιά, με τη βοήθεια δίγλωσσου ενημερωτικού φυλλαδίου που θα διατίθεται δωρεάν στην είσοδο του Μουσείου.

Την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου (10:00-12:00)** θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Της φωτιάς τα αρχαία ίχνη...» για μαθητές Δ΄ -Ε΄ Δημοτικού. Στόχος του προγράμματος είναι η γνωριμία των παιδιών με τη φωτιά και το ρόλο της στην καθημερινή ζωή, στη μυθολογία και στη λατρεία των αρχαίων Ελλήνων.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 213 2144891, 213 2144813 -14 (Μ. Σελέκου, Π.Κουτσιανά)

Επιγραφικό και Νομισματικό Μουσείο

Το **Επιγραφικό Μουσείο** θα παρουσιάσει σε μαθητές σχολείων και ενήλικες επιγραφές που σχετίζονται με αγώνες λαμπαδηδρομίας στην αρχαία Αθήνα σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα:

- **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση/εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε μαθητές σχολείων. **Ώρα 10:00 και 11:30** κατόπιν επικοινωνίας και κράτησης.

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση/εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε μαθητές σχολείων. **Ώρα 10:00 και 11:30** κατόπιν επικοινωνίας και κράτησης.

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση σε ενήλικες, οικογένειες. **Ώρα 11:30**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 8232950 (Ε. Ζαββού – Ε. Χωρέμη)

Το Νομισματικό Μουσείο, συμμετέχει στη δράση με την παρουσίαση του βιβλίου: «Φωτιά και Νόμισμα. Αρχαιολογία και Φωτιά», Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Νομισματικό Μουσείο, έκδοση Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων & Απαλλοτριώσεων, Αθήνα 2014.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί τον κατάλογο της ομώνυμης περιοδικής έκθεσης που πραγματοποιήθηκε κατά το έτος 2012, στο πλαίσιο της δράσης αυτής, από το Νομισματικό Μουσείο, σε συνεργασία με την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων.

Η παρουσίαση του βιβλίου θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου και ώρα 12:00**, στην αίθουσα των Εσπερίδων του Ιλίου Μελάθρου. Θα ακολουθήσει ξενάγηση σε επιλεγμένα νομίσματα, τα οποία παρουσιάστηκαν στην περιοδική έκθεση.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3643774 (Γ. Βενιέρη, Γ. Νικολάου)

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

"Από τη φλόγα του λυχναριού στο πυρ το εξώτερον"

Πώς φωτίζονταν τα σπίτια των Βυζαντινών; Τι είναι το «πυρ το εξώτερον»; Με ποιους

τρόπους επηρεάζει η φωτιά τη ζωή και τη σκέψη των ανθρώπων στα βυζαντινά και στα νεότερα χρόνια; Λυχνάρια και μαγειρικά σκεύη, κεραμικά και αντικείμενα μεταλλοτεχνίας, εικόνες και άλλα επιλεγμένα αντικείμενα από την μόνιμη έκθεση του Μουσείου γίνονται η αφορμή να συζητηθούν ερωτήματα όπως τα παραπάνω.

Με τη συμμετοχή των επισκεπτών και επίκεντρο τη φωτιά, δύναμη δημιουργίας αλλά και καταστροφής, στο πρόγραμμα προσεγγίζονται ζητήματα που συνδέονται με την καθημερινή ζωή, με την τεχνική και την τεχνολογία, με τις θρησκευτικές αντιλήψεις και τις λατρευτικές πρακτικές στους βυζαντινούς και νεότερους χρόνους.

Για σχολικές ομάδες (από Ε΄ δημοτικού)

Πέμπτη 20 Οκτωβρίου, ώρες: 09:30-11:00 και 11:00- 12:30

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρες: 09:30-11:00 και 11:00-12:30

Για οικογένειες (με παιδιά από 9-11)

Κυριακή 23 Οκτωβρίου, ώρες έναρξης: 10:00 και 12:00

Ξεναγήσεις για ενήλικες

Πέμπτη 20 Οκτωβρίου, ώρα έναρξης: 12:00

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρα έναρξης: 12:00

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 213 213 9507 (Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 9:00 έως 15:00).

Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης και Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων – Συλλογή Φοίβου Ανωγειανάκη

Το Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης διοργανώνει μια ξενάγηση για το ευρύ κοινό στο Λουτρό των Αέρηδων. Το Λουτρό των Αέρηδων, το οποίο χρονολογείται στην πρώτη περίοδο της Τουρκοκρατίας, είναι το μόνο από τα λουτρά της Αθήνας που σώζεται μέχρι σήμερα. Τα δημόσια λουτρά υπήρξαν χώροι καθαριότητας και περιποίησης του σώματος, απόλαυσης και ψυχαγωγίας, συνάντησης και κοινωνικής συναναστροφής.

Η ξενάγηση εστιάζει στην πολυδιάστατη λειτουργία του Λουτρού και στη χρήση της φωτιάς για τη θέρμανση των χώρων του.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου

Ώρα:12:00

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3249698 (Ν. Δάφνη) και 210 3244340 (Λουτρό των Αέριδων)

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας διοργανώνει εκπαιδευτική δράση στο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου της Άρτας, **στις 20 και 21 Οκτωβρίου**, για τους μαθητές της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν, μέσα από επιλεγμένα εκθέματα/ενότητες του Αρχαιολογικού Μουσείου της Άρτας, τις χρήσεις της φωτιάς, στη καθημερινή ζωή κατά την αρχαιότητα.

Μετά την πραγματοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος στην αντίστοιχη αίθουσα του Μουσείου θα γίνει περιήγηση-ξενάγηση στις εξής ενότητες του Αρχαιολογικού Μουσείου της Άρτας και συγκεκριμένα:

A. «Τα εν τάφω» (σχετικά με την καύση των νεκρών) και

B. «Τα εν οίκω» (σχετικά με τη χρήση της πήλινης εστίας (μαγείρεμα) στην αρχαιότητα και των λυχναριών για τη φωταγώγηση της οικίας).

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26810 24636 - 24637 (Μισέλ-Μαρία Χάιντ)

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας συμμετέχει με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Λατρεύοντας τον θεό Απόλλωνα... μετόπες και μύθοι στο Ιερό του Θέρμου». Καθώς το κεντρικό θέμα της δράσης είναι η φωτιά, μέσω του προγράμματος θα σκιαγραφηθεί ο θεός του φωτός, ο Απόλλωνας. Με τη λατρεία του Απόλλωνα συνδέονται υπέργειος βωμός για την τέλεση θυσιών ζώων, ιερός λίθος και κτιστοί βόθροι θυσιών, που περιείχαν στάχτη, οστά ζώων, σιδερένια όπλα και χάλκινα ειδώλια. Στο εν λόγω πρόγραμμα θα ξεδιπλωθεί η διττή φύση του θεού, του οργισμένου πολεμιστή, αλλά και του προστάτη που θεραπεύει και σώζει και θα παραλληλιστεί με την διττή φύση της φωτιάς, που προκαλεί δέος στον άνθρωπο ως κινητήριος δύναμη εξέλιξης του, αλλά και που καταστρέφει τη φύση και το περιβάλλον. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού. Διάρκεια προγράμματος: 1 ώρα και 30 λ.

Το πρόγραμμα θα εκπονηθεί στις **20 και 21 Οκτωβρίου** κατά τις πρωινές ώρες **8:30-12:00**, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26310 55654 (Δ.Γαβρίνα)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Αιτωλοακαρνανίας θα υλοποιήσει την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου και ώρα 9:00-13:00**, στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Μια ημέρα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου ... με Φωτιά, Φώς και Ήλιο». Τα πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και κυρίως των δυο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού (Ε΄-ΣΤ΄).

Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής. **Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό:** 26310 55654 (Β. Τσαντήλα)

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας προγραμματίζει στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Το παραμύθι της φωτιάς», το οποίο απευθύνεται σε μαθητές Γ΄ έως ΣΤ΄ Δημοτικού.

Ημερομηνίες και ώρες διεξαγωγής του προγράμματος:

•**20 και 21 Οκτωβρίου και ώρες: 9:00-11:00 και 11:00-13:00** (μόνο για σχολικές ομάδες).

•**23 Οκτωβρίου και ώρες: 11:00-12:30** (για παιδιά και γονείς)

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 2610 276207 -27507 (Α. Μπαρδάκη)

Στον αρχαιολογικό χώρο του Κάστρου Πάτρας θα πραγματοποιηθεί στις **20 και 21 Οκτωβρίου, από τις 9:00 έως τις 13:00**, εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Τα όπλα της φωτιάς στο Κάστρο Πάτρας», το οποίο απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού καθώς και Α΄ και Β΄ Γυμνασίου. Επίσης, ο αρχαιολογικός χώρος του Κάστρου Πάτρας, στις **22 και 23 Οκτωβρίου**, θα παραμείνει ανοιχτός για το κοινό.

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 2610 276207-275070- 623390 (Ε. Μαγκανιώτη, Μ. Στεφανοπούλου)

ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου διοργανώνει θεματική περιήγηση με έμφαση σε έξι αντικείμενα των μόνιμων εκθέσεων που φιλοξενούνται στο Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου στη

Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου [«Αρχαία Ρόδος 2400 Χρόνια» και «Η Ρόδος από τον 4ο αι. μ.Χ. μέχρι την κατάληψή της από τους Τούρκους (1522)»]. Δείγματα αρχαίας χαλκοπλαστικής, για την οποία φημιζόταν η Ρόδος, αγγεία εμπορικά, θήκες για τα οστά και την τέφρα των νεκρών, πρωτοβυζαντινά λυχνάρια, σκεύη μαγειρικά και θραύσματα από αγγεία εκτόξευσης υγρού πυρός προσφέρουν την ταπεινή μαρτυρία τους για τη χρήση της φωτιάς στην ειρήνη και τον πόλεμο, στις ήσυχες καθημερινές στιγμές του αρχαίου και βυζαντινού βίου, στην τέχνη και στη δίνη σφοδρών συγκρούσεων, στη ζωή και τον θάνατο.

Παράλληλα, θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις σχολικών ομάδων και κοινού στον χώρο του μεγαλύτερου και καλύτερα διατηρημένου χυτηρίου κολοσσικού αγάλματος στην περιοχή αρχαίου ιερού (οδός Διαγοριδών 8), στην πόλη της Ρόδου.

Στο πλαίσιο αυτό, στο Κατάλυμα της Γλώσσας της Ισπανίας θα προβληθούν κινηματογραφικές ταινίες με ιστορική θεματολογία.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22413 65220 - 65201 (Κ. Κεφαλά, Χ. Παλαμιδά, Φ. Σέρογλου)

Η Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου συμμετέχει παρουσιάζοντας στο κοινό και τις σχολικές μονάδες της Ρόδου τον αρχαιολογικό χώρο του διατηρητέου νεοκλασικού Σχολείου της μεσαιωνικής πόλης της Ρόδου και τους χώρους του εργοταξίου αποκατάστασης του, που βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι εκδηλώσεις εστιάζουν στο ιστορικό γεγονός της καταστροφικής ανάφλεξης της πυρίτιδας στα υπόγεια του κοινοβιακού ναού του Αγίου Ιωάννη των Ιπποτών το 1856 και στους μετασχηματισμούς που αυτή επέφερε στην ευρύτερη κεντρική περιοχή της μεσαιωνικής πόλης της Ρόδου, με επιστέγασμα την κατασκευή του μνημειακών διαστάσεων νεοκλασικού Σχολείου.

Οι εκδηλώσεις θα λάβουν χώρα στις **20 και 21 Οκτωβρίου** ημέρα Πέμπτη και Παρασκευή αντίστοιχα, οι εκδηλώσεις θα διαρκέσουν από τις **9:00 ως τις 13:00** ειδικά για τα σχολεία. Το Σάββατο, **22 Οκτωβρίου**, μεταξύ **18.00 και 20:00**, θα προβληθεί βίντεο σε ανοικτό ή κλειστό χώρο, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22410 34024 (εσωτ. 14, Β. Γεωργοπούλου)

NOMOS EYBOIAS

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας θα πραγματοποιήσει στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδος «Αρέθουσα» εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές δημοτικού με θέμα: "Η φωτιά στη ζωή και στο μύθο". Η εκπαιδευτική δράση εστιάζει σε δύο γλυπτά του μουσείου και πραγματεύεται

τις μεταμορφώσεις της φωτιάς με σκοπό να σκιαγραφήσει το διττό χαρακτήρα της: αιτία καταστροφής αφενός αλλά αφετέρου διαχρονικό σύμβολο δύναμης, ενέργειας, φωτός και αισιοδοξίας.

Χρόνος διεξαγωγής εκπαιδευτικού προγράμματος: **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρες: 9:30-11:00 και 12:00-13:30.** Οι σχολικές ομάδες δε πρέπει να ξεπερνούν τα 25-30 άτομα. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22210 22402 - 94090 (Σ. Κατσάλη)

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ζακύνθου συμμετέχει στη δράση διοργανώνοντας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Ζακύνθου και Στροφάδων θεματικές ξεναγήσεις σε εκθέματα του Βυζαντινού Μουσείου Ζακύνθου και του Μουσείου Εκκλησιαστικής Τέχνης Ιεράς Μονής Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, με τίτλο: "Φωτοδόχον λαμπάδα, τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν... Η φλόγα στην ορθόδοξη λατρεία".

Οι ξεναγήσεις θα πραγματοποιηθούν την Παρασκευή και το **Σάββατο 21 και 22 Οκτωβρίου.** Την Παρασκευή τα δύο μουσεία θα υποδεχτούν σχολικές ομάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το Σάββατο ενήλικες, για μία περιπλάνηση με θέμα τη φλόγα στο θρησκευτικό βίο. Στα πλαίσια της δράσης με την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση θα πραγματοποιηθεί και εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26950 42714 (Χ. Μερκούρη, Μ. Καραγιαννιώτη)

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας προγραμματίζει τις ακόλουθες δράσεις:

Α. Με τον επιμέρους τίτλο: "Γνώριζες ότι η Ολυμπιακή Φλόγα....;" οργανώνονται θεματικές εκπαιδευτικές περιηγήσεις - επισκέψεις σε επιλεγμένα μνημεία του Αρχαιολογικού Χώρου και του Μουσείου της Ολυμπίας που σχετίζονται με την καταγωγή και την ιστορία του υπέρτατου συμβόλου του σύγχρονου Ολυμπιακού Κινήματος. Απευθύνεται σε σχολικές ομάδες όλων των βαθμίδων και ομάδες κοινού περίπου 30 ατόμων που θα δηλώσουν εγκαίρως συμμετοχή.

- **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** για σχολικές τάξεις (από Δ' Δημοτικού ως Γ' Λυκείου - ώρες **09:00-13:00**).

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** για το ευρύ κοινό (**10:00-13:00**).

Το πρόγραμμα κατόπιν συνεννόησης θα προσφέρεται μέχρι και το τέλος της σχολικής χρονιάς 2016 -2017.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26240 22529 - 23753 (Κ. Β. Αντωνόπουλος)

Β. Στο Μουσείο Κάστρου Χλεμούτσι θεματική περιήγηση βασισμένη σε επιλεγμένα εκθέματα (τζάκια, μαγειρικά σκεύη, λυχνάρια) μέσα από τα οποία παρουσιάζεται η σημασία της φωτιάς και οι πολλαπλές χρήσεις της σε ένα μεσαιωνικό κάστρο.

Ημερομηνίες διεξαγωγής θεματικής περιήγησης:

-Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου για σχολικές τάξεις Ε' και ΣΤ' Δημοτικού (09:00-13:00).

-Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου για το ευρύ κοινό **(10:00-12:00)**.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26240 22529 και 26230 95033 (Ν. Ράλλη)

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας θα πραγματοποιήσει τις παρακάτω δράσεις:

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Ε' & Στ' δημοτικού με τίτλο "Προϊστορικοί και Σύγχρονοι Αναπτήρες" στο Πολυκεντρικό Μουσείο των Αιγών. Η φωτιά είναι ο καλύτερος φίλος και ο χειρότερος εχθρός του ανθρώπου. Από τα προϊστορικά χρόνια, ο άνθρωπος βρήκε διάφορες τεχνικές και χρησιμοποίησε όλα τα διαθέσιμα υλικά για να τη θέσει στην υπηρεσία του. Συμμετέχοντας στο πρόγραμμα, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα ανακαλύψουν την διαχρονικότητα των μεθόδων και των τεχνικών ανάματος της φωτιάς από την προϊστορία μέχρι σήμερα. Θα παρουσιασθεί βιωματικά η μέθοδος της κρούσης, της τριβής και της συμπίεσης. Στο τέλος του προγράμματος, οι συμμετέχοντες θα προσπαθήσουν να ανάψουν οι ίδιοι φωτιά χρησιμοποιώντας πειραματικά αντικείμενα.

Διάρκεια: 90'

Ημερομηνίες: **20 – 21 Οκτωβρίου**

Αναμενόμενες συμμετοχές: 4 σχολικά τμήματα (περίπου 100 άτομα) Ε' & Στ' δημοτικού

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23310 92580 (Ι. Μάνος)

- Θεματική ξενάγηση για ενήλικες με τίτλο "Ηρακλής Πατρώος". Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν στο τμήμα το αρχαιολογικού χώρου του Ανακτόρου των Αιγών που έχει παραδοθεί στο κοινό. Η αρχαιολογική συζήτηση θα κινηθεί γύρω από τα ταφικά έθιμα της καύσης των νεκρών βασιλιάδων της μακεδονικής δυναστείας των Τημενιδών και τη σύνδεση με τον ήρωα Ηρακλή. Ως κεντρικό έκθεμα της δράσης έχει επιλεγεί η αναθηματική επιγραφή από το Ανάκτορο των Αιγών όπου ο μυθικός πρόγονος αναφέρεται ως Ηρακλής Πατρώος.

Διάρκεια: 60'

Ημερομηνίες: **24 Οκτωβρίου**

Αναμενόμενες συμμετοχές: ενήλικες (ως 20 άτομα)

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23310 92394 (Ε. Κοντογουλίδου)

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Γ' & Δ' δημοτικού με τίτλο "Ανιχνεύοντας τις φλόγες στον Άγιο Πατάπιο". Ανιχνεύουμε τις συμβολικές φλόγες στις απεικονίσεις των τοιχογραφιών, τις φλόγες που χρησίμευσαν στα τροφοπαρασκευαστικά σκεύη του Μυστικού Δείπνου, τις φλόγες του παλιού κηροστάτη που φώτιζε το ναό, τις φλόγες της πυρκαγιάς που προκάλεσε φθορές στον ανατολικό τοίχο του νάρθηκα, τις φλόγες προσευχής στο κερί, στο καντήλι.. τη φλόγα της πίστης. Δημιουργικές δραστηριότητες συμπληρώνουν κάθε στάδιο του προγράμματος.

Διάρκεια: 90'

Ημερομηνίες: **20 – 21 Οκτωβρίου**

Αναμενόμενες συμμετοχές: 4 σχολικά τμήματα (περίπου 100 άτομα) Γ' & Δ' δημοτικού

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23310 25147 (Μ. Πολατίδου)

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας με τίτλο "Πρώτη Πυρά: η αποθέωση του Ηρακλή" στο Μουσείο Βασιλικών Τάφων των Αιγών. Γνωρίζουμε το μυθικό πρόγονο των Μακεδόνων, τον ήρωα Ηρακλή, και αναζητούμε τη μορφή του μέσα στο μουσείο. Εικονογραφούμε σκηνές από το μύθο του τέλους και της αποθέωσής του, και συσχετίζουμε με τα ταφικά έθιμα της μακεδονικής δυναστείας των Τημενιδών. Η προσέγγιση γίνεται μέσα από αφηγήσεις, δραματικό παιχνίδι και εικαστικές δραστηριότητες.

Διάρκεια: 60'

Ημερομηνίες: **20 – 21 Οκτωβρίου**

Αναμενόμενες συμμετοχές: 4 σχολικά τμήματα (περίπου 100 άτομα) προνήπια, νήπια, Α' & Β' δημοτικού

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23310 92347 (Φ. Παπαργυρούδη)

-Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για εφήβους γυμνασίου με τίτλο "Βασιλικές Πυρές" στο Μουσείο Βασιλικών Τάφων των Αιγών. Μαθαίνουμε για τα ταφικά έθιμα της μακεδονικής δυναστείας των Τημενιδών μέσα από τη θεματική περιήγηση στο μουσείο με τη βοήθεια ερωτηματολογίου. Ακολουθεί εργαστήρι με παιχνίδια κατανόησης, αντιστοίχισης κ.λ.π και δραστηριότητες δημιουργικής γραφής, χαρτοκοπτικής, ζωγραφικής και πηλοπλαστικής.

Διάρκεια: 90΄

Ημερομηνίες: **25 – 26 Οκτωβρίου**

Αναμενόμενες συμμετοχές: 6 σχολικά τμήματα (περίπου 150 άτομα) Α΄, Β΄ & Γ΄ Γυμνασίου

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23310 92347 (Φ. Παπαργυρούδη)

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου συμμετέχει στον εορτασμό με τις εξής εκδηλώσεις:

- **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου:** Θεματικές ξεναγήσεις σε σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ώρες ξεναγήσεων: 9:00 – 12:00.

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρα 20:00 :** Παρατήρηση έναστρου ουρανού με τηλεσκόπιο που θα βρίσκεται στον κήπο του Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου σε συνεργασία με την Αστρονομική Ομάδα του Παν/μιου Κρήτης.

- **Σάββατο 22 Οκτωβρίου, ώρες 11:00 και 11:30:** Θα πραγματοποιηθούν δύο ημίωρες ξεναγήσεις στο ευρύ κοινό.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2810 279059 - 279069 - 279064 - 279000 (Κ. Τζανάκη, Δ. Μανιδάκης, Μ. Κυρίμη)

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας θα υλοποιήσει στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας εκπαιδευτική δράση για οργανωμένες σχολικές ομάδες Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η δράση περιλαμβάνει:

α) Θεματική ξενάγηση σε επιλεγμένες ενότητες της μόνιμης έκθεσης μέσα από την οποία δίνεται έμφαση στις χρήσεις της φωτιάς και τις πρακτικές που είναι συνδεδεμένες με την τεχνολογία και την κατεργασία των πρώτων υλών.

β) Δραματοποιημένες αφηγήσεις αρχαίων ελληνικών μύθων και λαϊκών παραδόσεων που σχετίζονται με τη φωτιά.

Ημέρες διεξαγωγής: **20-21 Οκτωβρίου**

Ώρες έναρξης: **9:00 και 11:00**

Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων: 30 μαθητές

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26650 21417 - 28539 (Α. Τζωρτζάτου, Θ. Λάζου)

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης θα πραγματοποιήσει έκθεση πινακίδων στο βυζαντινό λουτρό της Οδού Θεοδοκοπούλου με υπότιτλο «το πυρ μία ουσία εστί, τέμνεται δε εις υποστάσεις, ήγουν λύχνους, κήρους, λαμπάδας, καμίνους» αλιευμένο από το Λεξικό του Ψευδοζωναρά. Οι πινακίδες πραγματεύονται το φωτισμό, τη μαγειρική και την εργαστηριακή παραγωγή του βυζαντινού κόσμου.

Ημέρες διεξαγωγής: Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο **20-21-22 Οκτωβρίου**

Ώρες: **10:00 -15:00**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2313 310410, 2310 204868 (Λ. Β. Σαμπανοπούλου, Κ. Κωνσταντινίδου)

Εφορεία Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης προγραμματίζει για το **Σάββατο 22 Οκτωβρίου** τη διεξαγωγή της δράσης «Πολιτιστικές ιστορίες φωτιάς στο Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης. Το λουτρό στον αρχαιολογικό χώρο της Απολλωνίας», με αντικείμενο την παρουσίαση ενός Μνημείου ενταγμένου στο Πολιτιστικό Τοπίο (Cultural Landscape) που διαμορφώνουν στη νότια όχθη της Βόλβης, ο αρχαιολογικός χώρος του Βήματος του Αποστόλου Παύλου και το γειτονικό παραλίμνιο υγρόφιλο δάσος.

Η παρουσίαση του συγκεκριμένου μνημείου στοχεύει στην ανάδειξη της ανακάλυψης της φωτιάς από τον άνθρωπο ως καταλυτικού παράγοντα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής του, μέσω της τεχνικής προόδου και ανάπτυξης του υλικού πολιτισμού. Ειδικότερα, η παρουσίαση θα εστιασθεί στην τεχνολογία του συστήματος θέρμανσης και στη διαχείριση της ενέργειας σε ένα λουτρό της προβιομηχανικής περιόδου, και θα τονισθεί η επίδρασή τους στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό.

Η δράση θα πραγματοποιηθεί με ανοιχτή πρόσκληση συμμετοχής για το κοινό, ενώ προβλέπεται και η διεξαγωγή μιας πιο ειδικής, εκπαιδευτικής, δραστηριότητας απευθυνόμενης σε ενήλικες στο πλαίσιο της.

Τόπος διεξαγωγής: Αρχαιολογικός χώρος Βήματος Αποστόλου Παύλου (θέση Παζαρούδα) στην Απολλωνία Δήμου Βόλβης Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Χρόνος διεξαγωγής: **9:30-13:30**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2310 801428 (Ε. Ντάφου)

Επίσης, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης διοργανώνει την ενημερωτική και εκπαιδευτική δράση «Φωτιά.... το πρώτο εργαλείο στα χέρια των ανθρώπων». Πρόκειται για ενημερωτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές των τελευταίων τριών τάξεων της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και απευθύνεται στα δημοτικά σχολεία της περιοχής. Τα παιδιά θα ενημερωθούν για την τεχνολογία της φωτιάς τα αρχαία χρόνια και πως η ελεγχόμενη χρήση της έθεσε τις βάσεις για την δημιουργία της κεραμικής και της μεταλλουργίας καθώς και για την κατασκευή του κλιβάνου που σήμερα βρίσκεται στην Πλατεία του χωριού όπως και γενικότερα για την ανασκαφική έρευνα που διενεργήθηκε στην περιοχή της Ν. Φιλαδέλφειας.

Το πρόγραμμα θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου από τις 9:30 έως τις 13:30** για τους μικρούς μαθητές και την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** διαμορφωμένο για το ευρύ κοινό.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2310 801428 - 801429 (Α. Παντή, Χ.Μουσαντάμη)

Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης διοργανώνει κατά το διάστημα 20-23 Οκτωβρίου τις εξής δράσεις:

- **20, 21 και 23 Οκτωβρίου:** Ξεναγήσεις από αρχαιολόγους του Μουσείου σε μικρές ομάδες (20 άτομα) μεμονωμένων επισκεπτών, καθώς και σε σχολικές ομάδες μαθητών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Εστιασμένα αντικείμενα των εκθέσεων του μουσείου θα αποτελέσουν την αφορμή για την αφήγηση ιστοριών που σχετίζονται με τον διττό χαρακτήρα της φωτιάς ως αιτίας καταστροφής αλλά και διαχρονικού συμβόλου δύναμης, ενέργειας, φωτός και δημιουργίας. Θα προετοιμαστεί ενημερωτικό υλικό που θα διανέμεται δωρεάν.

- **22 Οκτωβρίου:** Εργαστήριο πειραματικής αρχαιολογίας για φοιτητές αρχαιολογίας με αντικείμενο τις τεχνικές ανάμματος της φωτιάς στην προϊστορική εποχή (σε συνεργασία με τον αρχαιολόγο Δρ Χρήστο Ματζάνα), καθώς και τον ρόλο της στην παρασκευή της τροφής (σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος PLANTCULT που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας-ERC, υπεύθυνη Σ. Βαλαμώτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας).

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2313 310244 (Α. Μπεχτσή)

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού προγραμματίζει εκπαιδευτικά προγράμματα, προβολή ταινίας, θεματικό φυλλάδιο και θεματικές ξεναγήσεις. Το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων έχει ως εξής:

- Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου και ώρα 10:00:

α) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές και μαθήτριες Γ΄ και Δ΄ δημοτικού με τίτλο «Σπίθα, φλόγα, φωτιά!»

β) Προβολή ταινίας στο χώρο υποδοχής του Μουσείου με τίτλο "Lux in Vitro", Μια περιήγηση στο φωτισμό του παρελθόντος (η ταινία είναι προσφορά του Εργαστηρίου Φωτοτεχνίας της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου).

Θα διανέμεται θεματικό φυλλάδιο για ελεύθερη επίσκεψη στο Μουσείο.

- Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου στις 11:00:

α) Θεματικές ξεναγήσεις για ενήλικες από αρχαιολόγο του Μουσείου.

β) Προβολή ταινίας στο χώρο υποδοχής του Μουσείου με τίτλο "Lux in Vitro", Μια περιήγηση στο φωτισμό του παρελθόντος.

Θα διανέμεται θεματικό φυλλάδιο για ελεύθερη επίσκεψη στο Μουσείο.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2313 306400 (κ. Χωτίδου)

Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας

Η Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας θα διοργανώσει κατά το διάστημα **20-23 Οκτωβρίου** εκπαιδευτικό πρόγραμμα – θεματικό περίπατο με τίτλο «Η πυρκαγιά του 1917: η φωτιά που άλλαξε το πρόσωπο της Θεσσαλονίκης».

Η δράση της Υπηρεσίας Νεοτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας εστιάζει στην παρουσίαση της πυρκαγιάς του 1917 (με αναφορά σε προηγούμενες πυρκαγιές που άλλαξαν την μορφή της πόλης) ως στοιχείο καταστροφής της οθωμανικής πόλης αλλά και ως μια ευκαιρία για ανασχεδιασμό της Θεσσαλονίκης στα ευρωπαϊκά πρότυπα των δυτικών μεγαλουπόλεων.

Ειδικότερα, πρόκειται για εκπαιδευτικό πρόγραμμα που περιέχει δραματοποιημένο θεατρικό παιχνίδι, σωματοποίηση εικόνων της πόλης, παιχνίδι θησαυρού με ιστορικά στοιχεία της πόλης, και ακολουθεί μια πορεία από την Πλατεία Αριστοτέλους, στην Πλατεία Ελευθερίας και από εκεί στην πλατεία Αγίας Σοφίας. Σε κάθε πλατεία οργανώνεται διαφορετικό βιωματικό παιχνίδι βασισμένο στα ιστορικά στοιχεία της κάθε πλατείας και στις αλλαγές που επήλθαν εξαιτίας της πυρκαγιάς του 1917.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2310 213800, 2310 214497 (Α. Βαλαβανίδου, Α. Κονδυλίδου)

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων συμμετέχει στην πανελλήνια δράση με τις ακόλουθες εκδηλώσεις:

Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων

Την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** προγραμματίζονται τρία εκπαιδευτικά προγράμματα. Το πρώτο με τίτλο «Τροφή για σκέψη. Η τέχνη της μαγειρικής στην αρχαία Ήπειρο» απευθύνεται σε μαθητές ηλικίας 10-15 ετών (τρεις τελευταίες τάξεις δημοτικού και γυμνάσιο). Σκοπός του προγράμματος είναι να κατανοήσουν αρχικά οι μαθητές πόσο σημαντική ήταν για την εξέλιξη του ανθρώπου η χρήση της φωτιάς στην παρασκευή του φαγητού. Ο άνθρωπος έπαψε να είναι ωμοφάγος, όπως τα άγρια θηρία και εισήλθε στο στάδιο του πολιτισμού. Σε δεύτερο πλάνο τίθεται η παρουσίαση μαγειρικών σκευών από αρχαίες θέσεις της Ηπείρου, που καλύπτουν ένα ευρύ χρονολογικό φάσμα (τέλος της εποχής του Χαλκού έως τη Ρωμαϊκή περίοδο). Οι μαθητές ανάλογα με την ηλικία τους θα συμμετέχουν ενεργά και θα αναπτύξουν τη δημιουργική τους φαντασία στο πρόγραμμα μέσω των προγραμματισμένων διαδραστικών και βιωματικών δραστηριοτήτων. Το πρόγραμμα θα παρουσιαστεί από την Ελένη Βασιλείου, αρχαιολόγο της Εφορείας.

Το δεύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού και διοργανώνεται στο πλαίσιο της έκθεσης «Αρχαιολογία του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων: από τις απαρχές έως την ύστερη αρχαιότητα», όπου παρουσιάζονται μεταξύ άλλων, ευρήματα από την πρόσφατη ανασκαφή ενός ρωμαϊκού λουτρού στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων. Τα παιδιά γνωρίζουν τη χρήση του συστήματος θέρμανσης και προβάλλεται η σημασία της φωτιάς ως «οικείου αγαθού». Το πρόγραμμα θα παρουσιαστεί από την Βασιλική Γιαννάκη, αρχαιολόγο της Εφορείας.

Το τρίτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει τίτλο «Οι πύρινοι δρόμοι της τεχνολογίας του χαλκού: από το ορυχείο στο αντικείμενο» και απευθύνεται σε μαθητές της ΣΤ΄ Δημοτικού, της Γ΄ Γυμνασίου και των τριών τάξεων του Λυκείου. Με τη βοήθεια πλούσιου εποπτικού υλικού (προβολή, ανακατασκευασμένα αντικείμενα, ενημερωτικό φυλλάδιο) και άλλων μέσων έχει σκοπό να περιγράψει την πορεία του μετάλλου από την εξόρυξη της πρώτης ύλης στο ορυχείο έως τη μορφοποίησή του σε τελικά αντικείμενα. Από τα προϊστορικά χρόνια έως την ύστερη αρχαιότητα η φωτιά χρησιμοποιήθηκε ποικιλοτρόπως σε διαφορετικά στάδια για την προετοιμασία του μετάλλου και την κατασκευή χάλκινων αντικειμένων. Το πρόγραμμα θα παρουσιαστεί από τον Χρήστο Κλείτσα, αρχαιολόγο της Εφορείας.

Τα ως άνω προγράμματα θα πραγματοποιηθούν μια-δύο φορές ημερησίως, ανάλογα με τις δηλώσεις συμμετοχής, οι οποίες είναι απαραίτητες.

Ώρες Διεξαγωγής: 9:00- 13:00.

Την **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** θα γίνει θεματική περιήγηση για συλλόγους, σωματεία και ΚΑΠΗ από τον Χρήστο Κλείτσα με τίτλο «Οι πύρινοι δρόμοι της τεχνολογίας του χαλκού: από το ορυχείο στο αντικείμενο» (**Ωρα διεξαγωγής: 12:30**).

Αρχαιολογικός Χώρος Δωδώνης

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές/τριες Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού και στοχεύει στη σύνδεση του μαθήματος της ιστορίας με το υλικό του Αρχαιολογικού χώρου της Δωδώνης και συγκεκριμένα με το χώρο του Πρυτανείου. Απώτερος στόχος της εφαρμογής είναι να κατανοήσει ο μαθητής την πορεία της εξέλιξης του ανθρώπου από τις απαρχές της ιστορίας του, στις οργανωμένες κοινωνίες και τον καταλυτικό ρόλο της φωτιάς του «άσβεστου πυρός» στη ζωή του και στην οργάνωση της πολιτικής του ζωής. Ο μαθητής παράλληλα αποκομίζει γνώσεις για τον τρόπο διασκέδασης (συμπόσια) και για τα είδη διατροφής της εποχής και τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν, καθώς η σίτιση και τα επίσημα γεύματα ανήκαν στις κατεξοχήν λειτουργίες του πρυτανείου. Το πρόγραμμα θα παρουσιαστεί από την Αγγελική Πανάτση, αρχαιολόγο της Εφορείας.

Οι θεματικές περιηγήσεις στο Σαββατοκύριακο θα πραγματοποιηθούν, μόνον εάν υπάρξουν δηλώσεις συμμετοχής έως την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου.

Βυζαντινό Μουσείο Ιωαννίνων

Την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** θα πραγματοποιηθούν θεματικές ξεναγήσεις με τίτλο «Το πυρ των Χρυσικών» για μαθητές και ευρύ κοινό στο Θησαυροφυλάκιο, στην ακρόπολη Ιτς Καλέ του Κάστρου Ιωαννίνων, όπου εκτίθεται συλλογή αργυρών εκκλησιαστικών κειμηλίων, κοσμημάτων και αντικειμένων. Στόχος των ξεναγήσεων είναι να αναδειχθούν θέματα κατασκευής και τεχνικών διακόσμησης των αργυρών αντικειμένων, για τη δημιουργία των οποίων η φωτιά έχει έναν καθοριστικό ρόλο. Οι ξεναγήσεις θα πραγματοποιηθούν από την Βιργινία Μαυρίκα, ιστορικό τέχνης και την Αθηνά Ζωγάνη, αρχαιολόγο.

Ώρες διεξαγωγής: 10:00-13:00.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 26510 01089 (για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων), 26510 39580 (για το Βυζαντινό Μουσείο Ιωαννίνων), 26510 82287 (για τον Αρχαιολογικό Χώρο Δωδώνης).

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΛΙΤΣΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Καρδίτσας θα πραγματοποιήσει δωρεάν εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, από 9:30 έως 13:30** και θεματικές ξεναγήσεις για μεμονωμένους επισκέπτες στις **22 και 23 Οκτωβρίου**.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο « Φως εκ φωτός: Η αέναη διαδρομή μιας φλόγας» και οι ξεναγήσεις έχουν ως στόχο μέσα από επιλεγμένα εκθέματα να αναδείξουν το διαχρονικό ρόλο της φωτιάς. Στους συμμετέχοντες θα διανέμεται δωρεάν έντυπο δίγλωσσο υλικό.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24410 61564 (Λ. Θεογιάννη, Φ. Τσιούκα)

ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Καστοριάς συμμετέχει στις εκδηλώσεις με τις παρακάτω δράσεις:

- **Πέμπτη και Παρασκευή 20 και 21 Οκτωβρίου (10:00-13:00)** : Ναός Εισοδίων της Θεοτόκου στο Απόζαρι Καστοριάς. Εκπαιδευτικές δράσεις που απευθύνονται σε μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τίτλο: «Η φωτιά ως σύμβολο κάθαρσης στο θρησκευτικό βίο». Στόχος του προγράμματος η γνωριμία των μαθητών με τον καθαρτήριο ρόλο της φωτιάς στη βυζαντινή αιογραφία και τέχνη μέσα από αντίστοιχες απεικονίσεις στο νάρθηκα των Εισοδίων της Θεοτόκου.

- **Πέμπτη και Παρασκευή 20 και 21 Οκτωβρίου (10:00-12:00)**: Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους Ορεστικού. Εκπαιδευτικές δράσεις με τίτλο : «Κεραμικά σκεύη. Από την κουζίνα στην αιωνιότητα». Βιωματική προσέγγιση των μαθητών στον τρόπο κατασκευής και διακόσμησης των αγγείων και τις πολλαπλές χρήσεις τους στο πέρασμα των αιώνων μέσα από διάφορες προθήκες του Αρχαιολογικού Μουσείου του Άργους Ορεστικού.

- **Σάββατο 22 Οκτωβρίου (11:00-13:00.)**: Θεματικές ξεναγήσεις για το ευρύ κοινό στα Εισόδια της Θεοτόκου και στο Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους Ορεστικού.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24670 88200 (Χ. Σαρρηγιαννίδου)

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κέρκυρας προγραμματίζει στον Αρχαιολογικό Χώρο του Ηραίου στο κτήμα Μον Repos και στο χώρο του Παλαιού Φρουρίου Κέρκυρας εκπαιδευτική δράση για

παιδιά και θεματική περιήγηση για το ευρύ κοινό.

Το πρόγραμμα δραστηριοτήτων έχει ως εξής:

- **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** (11:00-14:00): Εκπαιδευτική δράση για παιδιά.
- **Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου** (10:00-14:00): Θεματική περιήγηση για το ευρύ

κοινό.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26610 48310 (Μ. Νάκου, Αλ. Τραυλού)

ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κιλκίς συμμετέχει στην επικοινωνιακή δράση πανελλαδικής εμβέλειας με την υλοποίηση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κιλκίς δύο εκπαιδευτικών διαδραστικών εκδηλώσεων υπό τον τίτλο «της φωτιάς και του πηλού ιστορίες».

Πιο συγκεκριμένα, την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου και ώρες 9:00 και 11:00** θα υλοποιηθεί από αρχαιολόγους της Εφορείας μας σε συνεργασία με αρχαιολόγο, ειδικευμένη σε θέματα αρχαίας κεραμικής τεχνολογίας - κεραμίστρια εκπαιδευτική δράση πειραματικής κατασκευής αγγείων – αντιγράφων της προϊστορικής και της βυζαντινής περιόδου. Παράλληλα θα προβληθεί ολιγόλεπτη ταινία για την κατασκευή τροχήλατων αγγείων.

Την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου και ώρες 9:00, 10:30 και 12:00** θα υλοποιηθεί από αρχαιολόγους της Εφορείας μας σε συνεργασία με αρχαιολόγο, ειδικευμένο σε θέματα πειραματικής αρχαιολογίας και υπηρετούντα στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Αρχαίας Ολυμπίας εκπαιδευτική δραστηριότητα για την αρχέγονη διαδικασία αφής της φωτιάς.

Οι δύο δράσεις απευθύνονται σε σχολικές ομάδες Δημοτικού.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2310 801402 - 801428 (Μ. Φαρμάκη, Στ. Χατζητουλούσης, Ν. Παζαράς), ώρες επικοινωνίας: καθημερινά, 9:00 - 11:00.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας προγραμματίζει ξεναγήσεις σε μνημεία της Άνω Πόλης Μονεμβασίας και εκθέματα της Αρχαιολογικής Συλλογής Μονεμβασίας στις **22 και 23 Οκτωβρίου**, οι οποίες θα απευθύνονται τόσο σε μαθητικές ομάδες (μετά από συνεννόηση) όσο και στο ευρύ κοινό.

Οι επισκέπτες μέσα από ευρήματα που αποκαλύφθηκαν στη διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης, ανάδειξης και προβολής της Άνω Πόλης αλλά και από επιλεγμένα εκθέματα της Αρχαιολογικής Συλλογής, θα κληθούν να κατανοήσουν τη σημασία και την αξία της φωτιάς σε

εκφάνσεις και δραστηριότητες της ζωής του ανθρώπου, όπως η αγγειοπλαστική, η παρασκευή τροφής, η καθαριότητα, ο φωτισμός.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 27310 28503 - 25363, 27320 61403 (Γ. Κατσουγκράκη, Γ. Σκάγκου)

Στις **20 και 21 Οκτωβρίου** η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας προγραμματίζει ξεναγήσεις στα κατάλοιπα λουτρού, μεσοβυζαντινών χρόνων, που έχουν αποκαλυφθεί και αναδειχθεί στο Ο.Τ. 127 (οδός Τριακοσίων), οι οποίες θα απευθύνονται τόσο σε μαθητικές ομάδες (μετά από συνεννόηση) όσο και στο ευρύ κοινό.

Οι επισκέπτες με τη βοήθεια αρχαιολόγων θα κληθούν να κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας των λουτρικών εγκαταστάσεων στο Βυζάντιο αλλά και τη σημασία τους για τη μεσοβυζαντινή Λακεδαιμονία, φωτίζοντας πτυχές της καθημερινής ζωής και των εμπορικών δραστηριοτήτων των κατοίκων της πόλης και τη σημασία της φωτιάς για αυτές.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 27310 28503 - 25363 (Γ.Κατσουγκράκη, Α. Μέξια, Μ. Φλώρου)

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας προγραμματίζει εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες με τίτλο “Λαμπερές ιστορίες φωτιάς στο Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας”, που θα απευθύνονται σε σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ΄-ΣΤ΄ τάξεις δημοτικού και οι τάξεις του Γυμνασίου) και σε ομάδες ενηλίκων (συλλόγους/ΚΑΠΗ) αλλά και μεμονωμένα άτομα. Οι εκδηλώσεις θα επιχειρήσουν να αναδείξουν τη σημασία και τις ποικίλες διαστάσεις της αξίας της φωτιάς στη ζωή των ανθρώπων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Συγκεκριμένα θα πραγματοποιηθούν:

α) Προβολή video στο αμφιθέατρο του Μουσείου για την χρήση της φωτιάς από την εφαρμογή της στην καθημερινή ζωή μέχρι και την τεχνολογία, την ξεχωριστή θέση της στη λατρεία και τη συμβολική της διάσταση στην τέχνη.

β) Θεματική ξενάγηση σε επιλεγμένα αντικείμενα της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου, σχετιζόμενα με το θέμα.

γ) Διαδικασία ψησίματος των αγγείων νεολιθικής περιόδου σε μία αποκατάσταση προϊστορικού κεραμικού κλιβάνου που δημιουργήθηκε στο Μουσείο μας, στο πλαίσιο μελέτης της κεραμικής της περιόδου αυτής.

δ) Δημιουργία αντιγράφων λυχναριών τα οποία στη συνέχεια θα τοποθετούνται σε βυζαντινούς κλιβάνους, που διατηρούνται στο αίθριο του Μουσείου, ώστε να γίνεται κατανοητή η

εξέλιξη στην κατασκευή των κεραμικών κλιβάνων στο πέρασμα των αιώνων.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 2413 508242 (φύλακες χώρου υποδοχής Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας)

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου οργανώνει ποικίλες δράσεις οι οποίες θα φιλοξενηθούν στο Νέο Κτίριο του Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης, στον προϊστορικό οικισμό στη Θερμή Λέσβου και στον προϊστορικό οικισμό στη Μύρινα Λήμνου.

Αναλυτικά οι δράσεις θα περιλαμβάνουν:

Πέμπτη, 20 Οκτωβρίου

Ξεναγήσεις και εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μικρούς και μεγάλους στον προϊστορικό οικισμό της Θερμής, όπου σώζονται εστίες και κεραμικοί κλίβανοι. Στους μικρούς επισκέπτες θα διανέμεται παραμύθι με τίτλο «Πηλοϊστορίες και Αγγειομπερδέματα»

Παρασκευή, 21 Οκτωβρίου

Ξεναγήση σε μικρούς και μεγάλους στην Περιοδική Έκθεση στο Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο και εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Πηλοϊστορίες και αγγειομπερδέματα», με το οποίο θα διανέμεται και παραμύθι.

Ξεναγήση και εκπαιδευτικό πρόγραμμα στον Προϊστορικό οικισμό στη Μύρινα Λήμνου, όπου μέσα στις λιθόκτιστες οικίες σώζονται οι μαγειρικές εστίες με τις χύτρες στη θέση τους.

Σάββατο, 22 Οκτωβρίου

Ξεναγήση και εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην περιοδική έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης. Δρώμενο θεατρικό με πρωταγωνιστές τα παιδιά, τα οποία θα υποδυθούν αγγεία της προϊστορικής εποχής, ενώ ο κλίβανος θα τους διηγείται ιστορίες φωτιάς.....

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: Για τις δράσεις στη Μυτιλήνη : 22510 40716, 22510 42589 (Μ. Σαραντινού, Φ. Παχού)

Για τη δράση στη Λήμνο: 22540 22990 - 22257 (Μ. Μάλαμα)

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας συμμετέχει στη δράση με τις παρακάτω εκδηλώσεις:

«Γιαννοπούλειο» Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Προ-ιστορίες φωτιάς». Ομοιώματα νεολιθικών αγγείων, εμπνευσμένα από την έκθεση του «Γιαννοπούλειου» Αρχαιολογικού Μουσείου Αλμυρού θα ψηθούν σε αυτοσχέδια προσομοίωση κεραμικού κλιβάνου, που θα κατασκευαστεί για το σκοπό αυτό στην αυλή του Μουσείου. Τα πήλινα αγγεία θα κατασκευαστούν από τους επισκέπτες του

Μουσείου, ενήλικες, οικογένειες με παιδιά και ερασιτέχνες κεραμίστριες και θα ψηθούν στον κλίβανο από τα μέλη του Κέντρου Ημέρας για την Προώθηση της Ψυχικής Υγείας (Κ.Η.Π.Ο.Σ.), υπό τον συντονισμό της εκπαιδευτριάς τους, κεραμίστριας κ. Βάγιας Μπεκιώτη.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 76278, 24220 21326 (Β. Ροντήρη, Αιμ. Καλογιάννη)

«Αθανασάκειο» Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο «Με τη φωτιά και τον πηλό». Από τη στιγμή που ο άνθρωπος ανακάλυψε τη φωτιά, τη χρησιμοποίησε αρχικά στη διατροφή του, στο φωτισμό, στη θέρμανση και την προστασία του και κατόπιν στην κατασκευή πήλινων αγγείων και στην παραγωγή μεταλλικών αντικειμένων, χρηστικών και διακοσμητικών.

Τα πρώτα πήλινα αγγεία πρέπει να κατασκευάζονταν πρόχειρα από ωμό πηλό που στέγνωσε καλά στον ήλιο. Τα ίδια αγγεία κατά τη νεολιθική εποχή με την εξέλιξη της τεχνολογίας ψήνονταν σε ανοιχτές φωτιές. Με την ανακάλυψη του κεραμικού κλιβάνου κατά την Εποχή του Χαλκού, όπου επιτυγχάνονταν υψηλότερες θερμοκρασίες, τα κεραμικά προϊόντα στεγανοποιούνταν και γίνονταν περισσότερο ανθεκτικά, άρα και πιο χρήσιμα για τον άνθρωπο....

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 76278-25285 (Ε. Νικολάου)

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Όποιος παίζει με τη φωτιά...»

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά 9 ως 12 ετών. Το λογοπαίγνιο του τίτλου του είναι καθοριστικό για τη δομή και το περιεχόμενό του. Στην αρχή, λοιπόν, γίνεται συζήτηση με τα παιδιά για να αναζητήσουμε από κοινού αρχικά τη σχέση που μπορεί να έχει η φωτιά με τις αρχαιότητες κι έπειτα τους επιμέρους τομείς κι έτσι τα εκθέματα του Μουσείου που υποδεικνύουν το ρόλο αυτού του στοιχείου της φύσης. Η αναζήτηση αυτή συνεχίζεται με ένα κυνήγι θησαυρού στο Μουσείο, όπου τα παιδιά, χωρισμένα σε ομάδες και με χάρτες στα χέρια, αναζητούν στην Έκθεση ... την πυρίτιδα, μικρά σπιρτόκουτα, που κρύβουν πολύτιμα δώρα, «βήματα μπροστά» για το παιχνίδι που ακολουθήσει. Ψηφίζουν διαιτητή, ο οποίος αναλαμβάνει την τήρηση της τάξης, διαβάζει τους κανόνες και το ...επιδαπέδιο παιχνίδι ξεκινά. Θέτει ερωτήματα στις ομάδες, που αν απαντήσουν σωστά προχωρούν κι αν βρουν ...εμπόδια στο δρόμο τους, χρησιμοποιούν τα «δώρα» τους για να προχωρήσουν. Νικητής του παιχνιδιού κρίνεται όποιος παίζει με τη φωτιά χωρίς να καεί.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 76278 - 25285 (Αιμ. Καλογιάννη)

Αρχαιολογικός Χώρος Διμηνίου

- Θεματική περιήγηση: «Μη φοβάσαι τη φωτιά !». Σκοπός της περιήγησης είναι να παρουσιαστεί η διττή όψη της φωτιάς, καθώς από τη μια είναι σύμβολο δημιουργικής δύναμης

εξασφαλίζοντας ζεστασιά, φως και πρόοδο και από την άλλη δημιουργεί φόβο και δέος, γιατί προκαλεί την καταστροφή και το θάνατο.

Η περιήγηση θα περιλαμβάνει δράσεις τόσο στο νεολιθικό, όσο και στο μυκηναϊκό οικισμό Διμηνίου με στόχο την αναγνώριση κατασκευών ή στοιχείων που σχετίζονται με τη φωτιά. Μέσα από τη συζήτηση για το ρόλο της στο φωτισμό, τη θέρμανση και την παρασκευή της τροφής, οι επισκέπτες θα αναζητήσουν τις εστίες του νεολιθικού και του μυκηναϊκού οικισμού. Παράλληλα, η φωτιά είναι σύμβολο δημιουργικής δύναμης και ενέργειας και σχετίζεται με την κεραμική και τη μεταλλουργία και κατά συνέπεια με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη διαμόρφωση υλικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό το ενδιαφέρον των επισκεπτών θα στραφεί στον κλίβανο κεραμικών του νεολιθικού οικισμού και στον χώρο που διαπιστώθηκαν μεταλλουργικές δραστηριότητες στο μυκηναϊκό οικισμό.

Επόμενο βήμα είναι η φωτιά στο θρησκευτικό βίο και ο ρόλος της στις θρησκευτικές δοξασίες και τελετουργίες και θα δοθεί έμφαση στους βωμούς του μυκηναϊκού οικισμού (βωμός στο Μέγαρο Β΄ και υπαίθριος βωμός Μεγάρου Α΄)

Τέλος, οι επισκέπτες θα δουν την άλλη πλευρά της φωτιάς με τα καταστροφικά αποτελέσματα της. Τελευταία στάση της διαδρομής θα αποτελέσει το Μέγαρο Β΄ του μυκηναϊκού οικισμού που καταστράφηκε ολοσχερώς από φωτιά στο τέλος του 13ου αι. π.Χ. Οι τοίχοι του έφεραν επάλειψη από πηλοκοκκίαμα το οποίο διατηρήθηκε άριστα λόγω της σταθεροποίησής του από τη φωτιά, ενώ σε κάποια σημεία διατηρούνται κατά χώραν τα καμμένα ξύλινα δοκάρια της επίπεδης στέγης.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 85960-76278 (κα Στ. Αλεξάνδρου)

Αρχαιολογικός Χώρος Σέσκλου

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Μια σπίθα αρκεί...». Σκοπός του προγράμματος είναι να αναδείξει το ρόλο της φωτιάς στην καθημερινή ζωή των νεολιθικών κατοίκων του Σέσκλου. Στο σχεδιασμό του προγράμματος δίνεται έμφαση στις παιγνιώδεις και πρακτικές δραστηριότητες, καθώς και στις έννοιες της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος. Μετά από εκπαιδευτική περιήγηση στα επιλεγμένα μνημεία του αρχαιολογικού χώρου, ακολουθεί «Κυνήγι Θησαυρού», στη διάρκεια του οποίου τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες και καλούνται να εντοπίσουν το «θησαυρό» ακολουθώντας το χάρτη, εξερευνώντας το χώρο και αξιοποιώντας τις πληροφορίες που έχουν προσλάβει στη διάρκεια της περιήγησης. Στη συνέχεια, οι ομάδες ενώνονται και πάλι για να παίξουν «Ντόμινο» και να αφηγηθούν, ενώνοντας τα κομμάτια του παιχνιδιού, την ιστορία που ξετυλίγεται μέσα από την επεξεργασία εικόνων, μεταφράζοντας έτσι τις οπτικές αναπαραστάσεις σε εννοιολογικές και λεκτικές.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 95172, 6972274678, 24210 76278 (Ε. Σταμέλου)

Αρχαιολογικός Χώρος Φερών (Βελεστίνου)

-Θεματική περιήγηση-ξενάγηση με τίτλο «Φωτιά, δύναμη κινητήρια αλλά και καταστρεπτική». Ο καθοριστικός ρόλος της φωτιάς στην εξέλιξη του ανθρώπου ανιχνεύεται στα αρχαία κατάλοιπα που έχουν έρθει στο φως στις αρχαίες Φερές-σημερινό Βελεστίνο-συνδεδεμένα αναπόφευκτα με πολλές δραστηριότητες των κατοίκων της αρχαίας πόλης. Μέσα από μια εκπαιδευτική περιήγηση-ξενάγηση στη «συνοικία των κεραμέων», στους κεραμικούς κλιβάνους της ελληνιστικής περιόδου που διατηρούνται μέσα στον πολεοδομικό ιστό του Βελεστίνου θα γίνει γνωριμία με την ανθούσα βιοτεχνική δραστηριότητα των φεραίων κεραμοποιών. Επίσης με εκπαιδευτική περιήγηση στο χώρο του αρχαίου Ναού του Θαυλίου Διός και με επίκεντρο το «βωμό» θα παρουσιαστούν άλλες ιδιότητες της φωτιάς, που σχετίζονται κυρίως τη λατρεία.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 24210 76278 (Π. Αραχωβίτη)

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας θα συμμετάσχει φέτος στην επικοινωνιακή δράση με διήμερη εκδήλωση που προγραμματίζεται να γίνει στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χώρας και στον αρχαιολογικό χώρο του Ανακτόρου του Νέστορα την **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου**. Θα περιλαμβάνει εκπαιδευτικό πρόγραμμα και θεματική ξενάγηση για τις σχολικές μονάδες με θέμα τη φωτιά μέσα από επιλεγμένα μνημεία του μουσείου και του χώρου που σχετίζονται με την ζωή και τη φωτιά στο ανάκτορο, αλλά και με την καταστροφή του από πυρκαγιά. Οι χώροι υποδοχής του μουσείου και του χώρου θα είναι εφοδιασμένοι με ειδικά φυλλάδια και με γραφική ύλη (στυλό, χρωματιστά μολύβια) προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα οι εντυπώσεις να αποτυπωθούν στο χαρτί. Ώρες **10:00 – 14:00**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 27210 26410, 27210 63100 (Στ. Φριτζίλας)

Η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων θα συμμετέχει στη δράση με ενάλια ευρήματα που προέρχονται από υποβρύχιες έρευνες και δηλώνουν τη χρήση της φωτιάς και στη θάλασσα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για αντικείμενα φωτισμού των αρχαίων πλοίων όπως λυχνάρια και κηροπήγια, αντικείμενα τέρψης του πληρώματος όπως καπνοσύριγγες καθώς και καταστροφικά αντικείμενα όπως πήλινες χειροβομβίδες και βόλια και χρηστικά αντικείμενα του πληρώματος όπως μαγειρικά σκεύη.

Η έκθεση θα λάβει χώρα στην αίθουσα της Μεγάλης θόλου στην Ακρόπολη του Νιόκαστρου Πύλου, η οποία παραχωρείται από τον Δήμο Πύλου – Νέστορος. Η ίδια δράση έχει επαναληφθεί σε συνεργασία με το Νομισματικό Μουσείο και με τίτλο «Φωτιά και Νόμισμα - Αρχαιολογία και Φωτιά». Η παρούσα έκθεση θα έχει το τίτλο «Φωτιά και Θάλασσα». Στην έκθεση αυτή φανερώνεται η συμφιλίωση του νερού και της φωτιάς ενώ πολυάριθμα ευρήματα από τα βάθη των θαλασσών, μας μαρτυρούν την αναγκαιότητα της φωτιάς στα εμπορικά ταξίδια αλλά και στις πολεμικές συγκρούσεις.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 27230 22897-28345 (Η. Κούβελας Ηλίας, Ι. Σπυροπούλου)

ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ξάνθης θα συμμετέχει στις εκδηλώσεις με εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Φωτιάς Έργα» την **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου και ώρες 09:00-13:00** στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων.

Το πρόγραμμα, που απευθύνεται σε μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Γ' και Δ' Τάξης, αποσκοπεί στη γνωριμία των παιδιών με τη χρήση της φωτιάς στην αρχαιότητα. Στο εισαγωγικό εκπαιδευτικό βίντεο «Αείζων πυρ» παρουσιάζονται οι απαρχές της χρήσης της φωτιάς, η ανάπτυξη τεχνικών και τεχνών με τη συμβολή της, οι μύθοι και οι συμβολισμοί που σχετίζονται με το στοιχείο αυτό της φύσης. Τα παιδιά συμμετέχουν σε παιχνίδια λύσης γρίφων, σταυρόλεξων και αναζήτησης κρυμμένου θησαυρού, σε εργαστήριο παρασκευής και όπτησης άρτου σε ομοίωμα προϊστορικού φούρνου.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 25410 51003 (Μ. Χρυσάφη)

ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας από τις **20 έως τις 23 Οκτωβρίου** προγραμματίζει τις παρακάτω δράσεις:

Στον αρχαιολογικό χώρο Πέλλας θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα για ενήλικες με τίτλο "Αναψε το καμίνι, δώστου φωτιά". Η δραστηριότητα θα περιλαμβάνει περιήγηση σε ένα αρχαίο εργαστήριο κατασκευής πήλινων αντικειμένων, ξενάγηση στο εργαστήριο παραγωγής εκμαγείων του ΤΑΠΑ, άναμμα του κεραμικού κλιβάνου και τέλος κατασκευή πήλινων ειδωλίων. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου στις 9:30 και 11:30 και το Σάββατο 22 Οκτωβρίου στις 11:30.**

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας θα πραγματοποιηθεί θεματική ξενάγηση για ενήλικες με

τίτλο "Φωτιά, ένα οικείο αγαθό". Η δράση θα εστιάσει στην ανάδειξη της φωτιάς ως αναπόσπαστο στοιχείο της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής, με έμφαση στη χρήση της κατά την προετοιμασία της τροφής (μαγείρεμα σε εστίες και σε φούρνους) και για τον φωτισμό των σπιτιών, των δημόσιων κτηρίων και των λατρευτικών χώρων. Οι ξεναγήσεις θα υλοποιηθούν την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου στις 9:30 και 11:30 και το Σάββατο 22 Οκτωβρίου στις 9:30**.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23820 31160 (υπεύθυνη για τη δράση στον αρχαιολογικό χώρο: Α. Γεωργιάδου, υπεύθυνη για τη δράση στο αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας: Α. Σκίτσα)

ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πιερίας και το Αρχαιολογικό Μουσείο του Δίου σας προσκαλούν στις δράσεις που οργανώνονται, στο πλαίσιο της εκστρατείας. Η φωτιά, από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, παρουσιάζει έναν διττό χαρακτήρα: από τη μια πλευρά είναι αιτία καταστροφής, ενώ από την άλλη πλευρά αποτελεί διαχρονικό σύμβολο δύναμης, ενέργειας, φωτός και αισιοδοξίας. Η χρήση της καλύπτει όλους τους τομείς του πολιτισμού. Οι δράσεις της ΕΦΑ Πιερίας επιλέγουν να παρουσιάσουν τη φωτιά μέσα από τις οικιακές ανάγκες που καλούνταν να καλύψει κατά την αρχαιότητα (φως, θερμότητα και θαλπωρή, μαγείρεμα και συμπόσια), αλλά και τη χρήση της ως μέσο για καλλιτεχνική δημιουργία (κεραμική). Οι δράσεις θα πραγματοποιηθούν στις **20, 21, 22 και 23 Οκτωβρίου** και θα περιλαμβάνουν θεματική ξενάγηση στο χώρο του Μουσείου, παρουσίαση βιντεοπροβολής μικρής διάρκειας, με θέμα την καθημερινή ζωή μιας αρχαίας αγροικίας, αλλά και εργαστήρι κεραμικής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23510 47883 (Κ. Ρογκότη)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πιερίας θα πραγματοποιήσει στο Πάρκο Λειβήθρων, περιοχή Κουφός, εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές και ενήλικες με θέμα: "Δημιουργική χρήση της φωτιάς στην καθημερινή ζωή των αρχαίων". Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί στις **21 και 22 Οκτωβρίου** και περιλαμβάνει:

- αρχαιολογική παρουσίαση με θέμα τη χρήση της φωτιάς στην καθημερινή ζωή κατά την αρχαιότητα
- εργαστήριο κατασκευής λύχνων από πηλό
- εργαστήριο πλήρωσης και πυροδότησης – λειτουργίας κεραμικού κλιβάνου μικρών διαστάσεων, που κατασκευάστηκε με σημείο αναφοράς το κεραμικό εργαστήριο στη θέση Κρασιά (αρχαίο Ηράκλειο)
- αφήγηση παραμυθιού με κεντρικό θέμα τη φωτιά από την μουσειοπαιδαγωγό Γ.

Γκαβανούδη

Διάρκεια προγράμματος: **9:00 έως 14:30.**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23520 33884 και 23510 47883 (Ε. Κλινάκη, Β. Κυπριανού)

«Φρυκτωρίες – το σύστημα Μορς της Αρχαιότητας». Στον αρχαιολογικό χώρο της Πύδνας, στην περιοχή του βυζαντινού ναού και από την τελευταία του φάση, κατά την οποία ο ναός μετατρέπεται σε Κάστρο και κατοικία του Φράγκου ηγεμόνα, σώζεται σε εξαιρετική κατάσταση μια φρυκτωρία, την οποία οι Φράγκοι κατασκεύασαν για την επικοινωνία με την απέναντι ακτή. Μετά από μια περιήγηση στο χώρο, οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στην περιοχή της φρυκτωρίας και να ενημερωθούν για τον τρόπο λειτουργίας αυτού αλλά και άλλων συστημάτων επικοινωνίας. Επίσης, θα πληροφορηθούν τις απαρχές χρήσης των φρυκτωριών και τον κρίσιμο ρόλο που έπαιξαν σε διάφορες μάχες ή ιστορικά γεγονότα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23530 41671 (Σ.Βραχιονίδου)

ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πρέβεζας σε συνεργασία με το Σύλλογο Γευσιγνωσίας και Γαστρονομίας Πρέβεζας «ΜΙΘΑΙΚΟΣ», θα μνησούν μικρούς και μεγάλους στον κόσμο των γεύσεων στα βυζαντινά χρόνια, μέσα από συνταγές που έχουν φτάσει ως τις μέρες μας.

Οι μαθητές και επιλεγμένες ομάδες κοινού θα μάθουν για τον τρόπο παρασκευής τόσο του φαγητού αλλά και των αγγείων που χρησιμοποιούσαν στην κουζίνα, στα καθημερινά δείπνα, τα συμπόσια και σε στιγμές κεφιού και γιορτής. Θα ακολουθήσει θεματική ξενάγηση στην Αίθουσα Β του Αρχαιολογικού Μουσείου της Νικόπολης. Πιο αναλυτικά:

- **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου: 09:00–11:30:** Εκπαιδευτική δράση για μαθητές: «Πως κατασκευάζονται τα αγγεία».

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου: 09:00–11:30:** Εκπαιδευτική δράση για μαθητές: «Πως κατασκευάζονται τα αγγεία».

- **Σάββατο 22 Οκτωβρίου: 09:00–11:30:** Εκπαιδευτική δράση για ενήλικες: «Πως κατασκευάζονται τα αγγεία».

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου: 11:30–16:30:** Ομιλία από τον κ. Παύλο Αλεξάνδρου, πρόεδρο του Συλλόγου «ΜΙΘΑΙΚΟΣ» - «Η γαστρονομία από την αρχαιότητα στα βυζαντινά χρόνια». Προετοιμασία γεύματος (εφόσον το επιτρέψουν οι καιρικές συνθήκες) στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Νικόπολης.

Για τη συμμετοχή στην εκδήλωση θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 26820 89890 (Π. Μπάρκα–Γ. Πεταρούδα)

ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης υλοποιεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής, το **Σάββατο 22 Οκτωβρίου και ώρα 17:30** εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Δημοτικού με θέμα παγκόσμια ταφικά έθιμα που περιλαμβάνουν καύσεις νεκρών.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει γνωριμία με την ταφική πρακτική της καύσης και τους πολιτισμούς που την εφαρμόζουν διαχρονικά, συζήτηση, γνωριμία με λογοτεχνικά κείμενα και εικαστικές τέχνες που έχουν εμπνευστεί από την συγκεκριμένη πρακτική, προβολή ντοκιμαντέρ μικρού μήκους και συμμετοχή σε χοροθεατρικό δρώμενο με θέμα τη φωτιά και τις ιδιότητές της.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 25310 22411 (Ν. Δαλακούρα)

ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

Η Εφορεία Σάμου και Ικαρίας συμμετέχει στις εκδηλώσεις με τη δράση που έχει το γενικό τίτλο « Η Αποθέωση του Ηρακλή στον Όλυμπο και ο Γάμος του με την Ήβη, Μια ιστορία φωτιάς με καλό τέλος». Στο μύθο αυτό η φωτιά συμβολίζει το πέρασμα από το θνητό σώμα, στην αθανασία και την αιώνια νεότητα του σώματος και της ψυχής, την οποία ο Ηρακλής κατακτά μετά τον γάμο του με την Ήβη».

Με αφορμή ένα μοναδικό έκθεμα του Αρχαιολογικού Μουσείου Πυθαγορείου, την Νικοσθενική Πυξίδα με την παράσταση της «Αποθεώσεως του Ηρακλέους και των γάμων του με την Ήβη», με την παρουσία στο γεγονός όλων των ολύμπιων θεών θα αναδειχθεί αφενός η σχέση των θεών με την φωτιά και αφετέρου θα αποσαφηνιστεί η φωτιά ως σύμβολο εξαγνισμού σώματος και πνεύματος.

Πιο αναλυτικά οι εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν την **Τρίτη 8 και Τετάρτη 9 Νοεμβρίου** είναι:

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο «ανακαλύπτοντας την φωτιά...». Μέσα από εκπαιδευτικά παιχνίδια οι μικροί μαθητές θα ανακαλύψουν την ιστορία του κάθε θεού και τα σύμβολα του, τις μεταξύ τους σχέσεις και την σχέση όλων αυτών με το στοιχείο της φωτιάς.

- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο «Φωτιά το αιώνιο μέσο κάθαρσης ...». Παρουσίαση και αποσαφήνιση του μύθου του αγγείου. Παιχνίδια ερωτήσεων και συζήτηση, τα οποία θα οδηγήσουν στην αποκάλυψη τελετουργικών πρακτικών από

τους αρχαίους έως τους νεότερους χρόνους που σχετίζονται με τη φωτιά ως σύμβολο ανάστασης και κατάκτησης της αιωνιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22730 62813-62811-23008 (Α. Μαυρομάτη, Α. Σκυβαλάκη, Μ. Σταθακιού)

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Η Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (Γραφείο Β. Ελλάδος), διοργανώνει σχετική εκδήλωση στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης Σπηλαίου Θεόπετρας την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου**. Πιο συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική δράση για μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο: «Χρήσεις της φωτιάς στην προϊστορική εγκατάσταση του Σπηλαίου Θεόπετρας» η οποία περιλαμβάνει περιήγηση και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης Σπηλαίου Θεόπετρας. Στόχος του προγράμματος είναι η ανάδειξη της πρώιμης παρουσίας φωτιάς στο χώρο του Σπηλαίου και του πολλαπλού ρόλου της στην καθημερινή ζωή των προϊστορικών κατοίκων του.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό : 2310 410185 (Χ. Μιχελάκη, Μ. Κοντός, Α. Σύρος)

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας & Ευρυτανίας προγραμματίζει θεματικές διαλέξεις, την **Πέμπτη 20, την Παρασκευή 21 και την Κυριακή 23 Οκτωβρίου**, στο χώρο της οχύρωσης του Κάστρου Λαμίας και του Αρχαιολογικού Μουσείου Λαμίας, οι οποίες θα στηριχθούν σε μία θεωρητική εισαγωγή στην καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού ανακάλυψη της φωτιάς και των ποικίλων χρήσεών της και με εξειδίκευση των χρήσεων αυτών με πολυάριθμα παραδείγματα τόσο στον χώρο της οχύρωσης όσο και στις προθήκες του Αρχαιολογικού Μουσείου Λαμίας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22310 29992 (Ε. Φρούσσου)

Επιπλέον, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας & Ευρυτανίας προγραμματίζει εκπαιδευτικό πρόγραμμα και θεματικές ξεναγήσεις στο Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας στην Υπάτη. Το πρόγραμμα θα έχει ως εξής:

-Πέμπτη 20 Οκτωβρίου: "Ανακαλύπτοντας τα «μυστικά» της φωτιάς...στο Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας", εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Διάρκεια προγράμματος 1:30'.

Πρώτη ενότητα: Η χρήση της φωτιάς από τον άνθρωπο (φωτισμός - θέρμανση - παρασκευή τροφής - ανάπτυξη βιοτεχνικής δραστηριότητας - ιδεολογικές προεκτάσεις).

Παρουσίαση με προβολή διαφανειών στο ΒΜΦ. Στις διαφάνειες θα προβληθούν εκτός των άλλων και αντικείμενα που φυλάσσονται στο ΒΜΦ. Χρόνος έως 30'.

Δεύτερη ενότητα: Συμπλήρωση ερωτηματολογίου (έως δέκα ερωτήσεις). Χρόνος 15'.

Τρίτη ενότητα: Οι μαθητές θα χωριστούν σε ομάδες των 10 ατόμων και θα προσπαθήσουν να εντοπίσουν μέσα στο ΒΜΦ αντικείμενα που σχετίζονται με την φωτιά. Χρόνος 15'.

Τέταρτη ενότητα: Η κάθε ομάδα επιλέγει ένα αντικείμενο από εκείνα που εντόπισε στο ΒΜΦ και α) το περιγράφει (υλικό κατασκευής, χρήση, κλπ), β) το ζωγραφίζει και γ) γράφει μια μικρή ιστοριούλα. Χρόνος 30'

- Παρασκευή 21 Οκτωβρίου: Θεματική περιήγηση στο Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22310 29992 (Α. Τσόκα)

ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Φλώρινας θα πραγματοποιήσει στις **20 και 21 Οκτωβρίου κατά τις ώρες 9:00-13:30** στο Αρχαιολογικό Μουσείο Φλώρινας εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Χωρίς φωτιά καπνός δε βγαίνει» με τη συμμετοχή μαθητών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, συγκεκριμένα της Δ', Ε' και ΣΤ' τάξης. Στόχος της δράσης είναι η ενημέρωση των παιδιών για την σχέση του ανθρώπου με τη φωτιά.

Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει προβολή powerpoint, όπου θα επεξηγείται η σημασία της φωτιάς και η χρήση της στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου στην αρχαιότητα. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει θεματική ξενάγηση βασιζόμενη σε τρία επιλεγμένα εκθέματα του μουσείου σχετιζόμενα με τη φωτιά, τα οποία θα ανακαλύψουν οι μαθητές με τη βοήθεια του ενημερωτικού φυλλαδίου που θα τους διανεμηθεί. Τέλος, η δράση ολοκληρώνεται με ένα δημιουργικό εργαστήρι, όπου τα παιδιά θα επιδοθούν στην κατασκευή ενός πήλινου λύχνου, αντιγράφου εκθέματος του Μουσείου.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι εφικτή κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης.

Ο αριθμός των μαθητών δεν θα υπερβαίνει τους 25.

Διάρκεια προγράμματος: 75 λεπτά.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 23850 28206 , 6972622453 (Ε. Ναούμ)

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας διοργανώνει δράσεις στο Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών και στο Αρχαιολογικό Μουσείο Άμφισσας.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών θα παρουσιαστούν οι ποικίλες χρήσεις της φωτιάς τόσο στην καθημερινότητα όσο και στο δημόσιο βίο κατά την αρχαιότητα και θα πραγματοποιηθούν: α)

την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου εκπαιδευτική δράση για μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου και **β) το Σάββατο 22 Οκτωβρίου** θεματική ξενάγηση για το ευρύ κοινό.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Άμφισσας θα παρουσιαστούν οι ποικίλες χρήσεις της φωτιάς κυρίως στον ιδιωτικό βίο των ανθρώπων κατά την αρχαιότητα. Την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου** θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική δράση για μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου.

Απαραίτητη η επικοινωνία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας και η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22650 82313 - 82346 (Α. Τσαρούχα)

NOMOS XANION

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων διοργανώνει θεματική ξενάγηση σε επιλεγμένα εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Χανίων για σχολικές ομάδες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που θα δηλώσουν συμμετοχή. Με αφορμή τα επιλεγμένα εκθέματα θα γίνουν αναφορές στη χρήση της φωτιάς τόσο στο δημόσιο βίο (ταφικά έθιμα – καύση νεκρών), όσο και στις τέχνες (υαλουργία). Παράλληλα στο χώρο του Μουσείου θα γίνεται ηλεκτρονική παρουσίαση με θέμα τις αρχαίες φρυκτωρίες και τη χρήση της φωτιάς στην επικοινωνία.

Ημέρες και ώρες διεξαγωγής των ξεναγήσεων: **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου (9.00 -13.00) και Παρασκευή 21 Οκτωβρίου (9:00 -13:00)**

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 28210 44418 - 94487 (Α. Τσίγκου, Ε. Κατάκη)

NOMOS XIOY

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χίου θα παρουσιάσει στο κοινό έκθεση με τίτλο «Τα φωτιστικά μέσα ανά τους αιώνες», η οποία θα διοργανωθεί στο κτήριο περιοδικών εκθέσεων της Εφορείας «Παλατάκι Ιουστινιάνι» στο Κάστρο της Χίου. Θα εκτεθούν αρχαιολογικά αντικείμενα που σχετίζονται με το φως ως διαχρονικό σύμβολο της φωτιάς (λυχνάρια, κανδήλες, φεγγίτες κ.ά.) και προέρχονται από ανασκαφές, από περισυλλογές και από ναούς.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22710 44238-44738-44650 (Γραμματεία Εφορείας Αρχαιοτήτων Χίου)